DOI: https://doi.org/10.71404/PPSS.2023.1.112

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ США В ХОДІ ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДУ (КОНТРОЛЮ) ЗА ДОТРИМАННЯМ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Наталія Леонідівна ЯШАН,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

Аналіз зарубіжного досвіду здійснення нагляду (контролю) за дотриманням стандартів у сфері охорони здоров'я нерозривно пов'язаний з предметним осмисленням досвіду конкретних держав світу, а також опрацюванням напрямів його використання в ході розбудови вітчизняного законодавства та практики його застосування.

З огляду на значний політичний та економічний вплив на порядок денний в усьому світі Сполучені Штати Америки (далі – США) виступають прогресивною державою, досвід якої вартий особливої уваги в ході орієнтації на провідні сучасні та майбутні тенденції розвитку.

Американський хірург Ернест Кодмен є піонером у створенні лікарняних стандартів і впровадженні стратегій оцінки результатів у сфері охорони здоров'я. Він відкрив власну лікарню, яку він назвав «Лікарня результатів», щоб оцінити надане лікування та визначити сфери для покращення, які він вважав важливими. Кодмен оприлюднив остаточні результати діяльності своєї лікарні, опублікувавши їх у книзі під назвою «Дослідження ефективності лікарні». З 337 пацієнтів, які були проліковані та виписані між 1911 і 1916 роками, Кодмен записав і опублікував 123 помилки [1, с. 4800].

У подальшому система нагляду (контролю) за дотриманням стандартів у сфері охорони здоров'я у США зазнавала змін на рівні держави. Відповідно до ринкової (приватної) моделі організації системи охорони здоров'я в США була розроблена така система, яка була представлена незалежними службами трьох основних рівнів: сімейної медицини, лікарняної допомоги та громадської охорони здоров'я. Сімейні лікарі надають послуги через приватну практику або спільно з іншими лікарями та надають амбулаторну та невідкладну допомогу пацієнтам у лікарнях. За потреби сімейні лікарі направляють пацієнтів до вузьких спеціалістів. Послуги сімейних лікарів оплачуються безпосередньо пацієнтами. Сімейна медицина в Сполучених Штатах є основним джерелом охорони здоров'я. Діяльність сімейних лікарів контролюється кількома незалежними організаціями. До таких організацій належать: Американська академія сімейних лікарів (відповідає за визначення політики сімейної практики, має вирішальний голос при обговоренні питань охорони здоров'я на всіх рівнях виконавчої влади, виступає представником інтересів сімейних лікарів та контролює їх освіту); Американський комітет сімейної практики (відповідає за офіційну сертифікацію сімейних лікарів); Комісія з перевірки підготовки лікарів-інтернів за фахом сімейної практики при Акредитаційній ра-

© Яшан Н. Л., 2023

ді випускників медичних закладів охорони здоров’я (контролює післядипломну освіту спеціалістів сімейної медицини) [2, с. 712].

Щодо окремих органів публічної влади у США, які здійснюють нагляд (контроль) за дотриманням стандартів у сфері охорони здоров'я, то слід також звернути увагу на Спільну комісію з акредитації лікарень, що була створена в 1952 році шляхом злиття трьох менших організацій для акредитації лікарень на основі регулярних аудитів різних показників якості. У більшості штатів акредитація Об’єднаної комісії не передбачена законом, але вона потрібна для відшкодування Medicare, Medicaid та більшості приватних страхових планів, тому вона необхідна для фінансової життєздатності. Відсутність акредитації також серйозно зашкодить репутації лікарні. Об’єднана комісія організована як некомерційна корпорація, яка включає майже всі лікарні в Сполучених Штатах. Представники галузі вважають Спільну комісію агресивним регулятором, який є більш суворим, ніж уряди більшості штатів. Хоча більшість штатів поступилися головною роллю в регулюванні якості лікарень Об’єднаній комісії, деякі з них контролюють інші аспекти діяльності лікарень [3, с. 65].

Таким чином, з огляду на проаналізований нами досвід США щодо здійснення нагляду (контролю) за дотриманням стандартів у сфері охорони здоров'я до перспективних напрямів його використання в Україні слід віднести розвиток так званого ринку медичних послуг на основі маркетингу, поступове перетворення закладів охорони здоров’я на комерційні організації, в основі функціонування яких лежить підприємницька діяльність. Також досить перспективним напрямом виступає функціонування на основі досвіду США незалежних комісій з акредитації закладів охорони здоров’я. Водночас з огляду на вкрай складне матеріальне становище значної кількості населення України важливо при впровадженні такої моделі зберегти соціальне покликання сфери охорони здоров’я, зокрема у межах відповідних державних програм, не допустити медичного обслуговування, яке є надто дорогим для населення, і бюрократичних і складних програм медичного страхування.

Список використаних джерел:

1. Kostov I., Ingilizova G., Slavov S. Application and compliance with the medical standards in the field of obstetrics, gynecology and related specialties in Bulgaria. *Journal of IMAB*. 2023. № 29 (1). С. 4800-4804.

2. Teremetskyi V.I., Knysh S.V., Stratonov V.M., Khramtsov O.M., Stashchak M.V. Organizational and legal determinants of implementing international experience in the health care sector of Ukraine. *Wiadomosci lekarskie*. 2019. № 72 (4). pp. 711-715.

3. Field R. I. Regulation of health care in the United States: complexity, confrontation and compromise. Artigo Original, 2017. pp. 61-70.

© Яшан Н. Л., 2023